

ממלכת כהנים

בהקדמה למתן תורה נאמר: "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש", רש"י: "כהנים - שרים".

כל אחד מישראל - שר, בעל מעלה ובעל אחריות כמו שר במדינה. מתוך הרגשה זו הלך עם ישראל לקבל תורה מסיני.

ואחרי מתן תורה: "אל תיראו כי לבעבור נסות אתכם בא האלוקים". רש"י: "לגדל ולרומם אתכם בעולם... לנסות - לשון הרמה וגדולה...". בעבור זה "בא האלוקים", נתן נבואה לכל אחד מישראל, לגדלם ולרומם אותם.

הרי מתן תורה תחילתו וסופו רוממות כל יחיד מישראל, כי מתוך קטנות לא משיגים כוונת התורה.

(הרב וולבה / עלי שור ח"א, עמ' קסח)

אמרו חז"ל: כשעמדו ישראל בהר סיני - פסקה זוהמתן. עכו"ם שלא עמדו בהר סיני - לא פסקה זוהמתן. הלכה זו נוהגת גם היום, אחרי הירידה המוסרית המבהילה, מפני שאצילות זו נשארה בנפש הישראלית ואינה פוסקת ממנה, ואין לאומות העולם חלק בה!

אין המדובר על "מידות טובות" או "מידות רעות". זהו קו של אצילות נפשית, הניכרת בשעה שהתאוה שולטת על האדם ולא השכל.

(רבי אברהם גרודזינסקי / תורת אברהם, מאמר "עם סגולה")

אצילות ועדינות

אם היו בנות ישראל מבינות את מהות החן והיופי האמיתיים שברא הקב"ה בעולמו לטובה ולברכה - מעצמן היה מתעורר בהן רגש של סלידה ובוז לכל הנוהגים החדשים וה"אפנות" המתחדשות ובאות לעולם על ידי הגויים למיניהם, היו מבינות מעצמן את משמעות דברי הנביא - "אל תשמח ישראל אל גיל כעמים!" (הושע ט, א)

מה שבעיני הגויים נראה טוב ויפה, וגורם להם הנאה וקורת רוח - מעורר במצפון נפש ישראל בחילה וגועל, שהרי אצלם מה שיותר מגונה ומושחת - נקרא יפה, ואילו אצלנו להיפך: יפה פירושו מה שיותר נעלה ונאצל.

וכבר פירשו חז"ל במדרש רבה על הפסוק "הינך יפה רעיתי הנך יפה עיניך יונים" (שיר השירים א, טו) - "הינך יפה - במצוות, הינך יפה - בגמילות חסדים", "עיניך יונים - כיונה, מה יונה צנועה - כך ישראל צנועים".

(כ"ק אדמו"ר מצאנז-קלויזנבורג, דרך חיים, עמ' קעו - קפ)

"והצנע לכת עם אלוקיך", פירשו חז"ל: "זו הכנסת כלה והלוויית המת". (סוכה מט, ע"ב)

גם בשעת שמחה של חתן וכלה, ולהבדיל, גם בשעת עצב של לווייה, ראוי להגיב באיפוק, בעדינות, בריסון ובכבוד. שמחה קולנית או עצב חיצוני רועש וקיצוני - ביטויים זולים הם לרגשות פנימיים ויקרים, אשר מבלי דעת נפרטים לאסימוני הבעה זולים.

אין ולא כלום בין צניעות ובין גינונים חיצוניים חולפים. צניעות היא אצילות נפש טבעית, היא פרי המבורך של עץ הדעת השתולבלב נבון.

מבין כל אדם, כי הנהגות המוניות גסות רוח, נובעות לא רק ממידות מושחתות, אלא גם מקלות דעת, משטחיות ומטפשות. ולהיפך: התנהגות מכובדת ואצילה היא ביטוי לחכמה ולאנינות דעת.

(הרב בנימין שצ'רנסקי / מידות ומעשים, עמ' ר - רו)

בן מלך

שאלו תלמידיו של רבי אהרון מקרלין: מהו החטא הגדול ביותר שעלול יהודי לחטוא בו?

ענה ואמר להם: "החטא הגדול ביותר של יהודי הוא לשכוח שהוא בן מלך!".

(א' ברומברג / מגדולי החסידות, עמ' טז)

"מוסר ד' בני אל תמאס"

מוסר ד' לבן דורנו הוא: בני, בן המלך אתה, בנו של בורא העולם. אל תמאס את עצמך, אל תקלקל את דמותך ואת אישיותך בהתנהגות שאינה הולמת את מעמדך...

(רבי שלום נח ברזובסקי מסלונים)

אם יש לאדם יהלום והוא מחשיבו כגולה של משחק ילדים, בסופו של דבר יש בידו - גולה. רכוש גשמי ורוחני נמדד לפי הערכה.

המושג "עני" כולל את מי שיש לו, אולם אינו יודע מה יש לו, ואיזו ירושה ירש, ואלו כוחות נפש גדולים טמונים וגנונים בו.

"בנות ישראל נאות הן, אלא שהעניות מנוולתן" - אין כוונת חז"ל במאמר זה על יופי חיצוני, אלא על יופי פנימי. חובה קדושה היא להוציא את בנות ישראל מהעניות בדעת המנוולתן, מחוסר הרגשת הנכבדות שבהן, לגלות ולפרסם את מעלתן האמיתית ואת את תפקידן הנעלה לקיים את בית ישראל - וממילא גם הנהגתן בתבטא אצילות, עדינות וצניעות.

(מ' פריד / "בנות ישראל נאות הן", מובא בקובץ "צאי לך בעקבי הצאן" ג, עמ' 33 - 34)